

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1908. június 21.

128. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Viaolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Szünetel a forgalom.

A Deltán beszüntették a mai nap folyamán a forgalmat. Nem mindennapi esemény. El sem voltunk rá készülve, mert hiszen olyan szépen rendben képzeltünk mindent. Pedig megtörtént ez a csuda, amire kánikulás időben még nem volt példa. Sőt talán nemcsak nálunk, hanem sehol a világon.

Mert hát az mégis csak megbotránkoztató dolog, hogy a vezető körök annyira könnyedén vesznek már minden bajt és sokszor pusztán kényelmi szempontokból ezekre és ezekre menő károkat okoznak.

Kánikulás idő, a holt szezon közepe és forgalom szünetelés. Nagyon különösen, nagyon szomorúan hangzik. Érdemes ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozni.

A forgalmi zavarok nem hirtelen támadnak. Azok, akik az ügyeket intézik, nagyon jól tudják már eleve, hogy itt a baj. De mintha a baj a lábukba szálna. Nem tudnak mozdulni, nem tudnak cselekedni. Tehetetlenebbek a játékbábuknál. Azokat lehet legalább mozgatni. Ők azonban nem mozognak. Nekik ugyancsak mindegy, hogy van-e forgalom, nincs-e, tulságosan sok-e? Ha nincs, nekik jobb. Ha van, csak munkát, vesződséget okoz nekik. Ha pedig tulságosan sok, elmegy hűsölni a magyar királyi ész és a derék faexportörök összetett kézzel nézhetik, hogy mint éri őket a rengeteg kár.

Nyolc napi forgalmi szünetelést fognak hirdetni a Deltán. Nem jelentéktelen dolog. Nem lehet csak úgy elsiklani a Máv.-nak ezen legújabb szenzációja fölött. Mert a forgalmi beszüntetéssel kapcsolatosan érdekes eseményekről veszünk hírt.

A tengerhajózási válság szele fúj mifelénk. Nincs rakomány. Angliában és Németországban százszámra vesztgelnek a kereskedelmi gőzösök s nálunk is kezdetét veszi a leszerelés. Csak a minap jelentették, hogy a Magyar-horvát szabadhajózási társaság összes hajóit szerelte le s ugyanazt tette az Adria hajóstársaság is egyik gőzöseivel. Lám, nincs rakomány. A tavalyi rossz termés, az amerikai válság, a japán-orosz háború után fölszabadult feles számu kereskedelmi gőzösök versenye hozta a bajt a nyakunkra. Teljes rakomány gőzös ma valósággal szenzációt jelent Lloyds-éknál, akiknél szintén nem csekély veszteséget jelent, hogy nincs mit biztosítaniuk. S éppen most, amikor ezeket a megrendítő eseményeket átéljük, jelentik bölcsen, hogy a Deltán nyolc napra szünetel a forgalom.

Nem kell sokáig kutatnunk, hogy megállapítsuk a mostani forgalmi beszüntetésnek az okát. Nem olyan rejtélyes az ügy. Megmondják nekünk az érdekeltek. Nincs hely a kirokodásra, mert a munka tulságosan lassan folyik. Ugy-e hogy egyszerű ok? Ha nincs ko-

sihiány, a munka lassúsága az a körülmény, amely a bajt okozza. Kiviteli kereskedelmünk a nyári hónapokban nem mutat valami különös emelkedést. Az egyedüli cikk, ami most keresett, a fa s éppen ezt nem tudjuk elszállítani most, amikor a fuvardíjak olyan alacsonyok s a hajóknak amugy sincsen rakományuk. Nagy baj ez és különösen szomorú világot vet az adminisztráció szellemére. A mostani forgalmi zavarokat el lehetett volna kerülni sokféle módon. Csakhogy hiányzik az adminisztrációban a kellő jóakarát s a szükséges munkabírás. Egy kis megerőltetésbe került volna a bajt elhárítani. De minek? Mikor így kényelmesebb. Nyolc napig tart a szünet s azután ismét vigan fűtyülhet a vasparipa.

Tilos a diploma.

Egy vasutas olvasónk írja:
A Máv. igazgatósága megint működésbe hozta nagy bölcsességét, s olyan rendeletet adott ki, amely méltán kelt felháborodást az érdekelt hivatalnokok körében.

A rendelet letörli azoknak az alkalmazottaknak ambícióját, akik a Máv-nál dolgozván, időközben tanulnak is és magánszorgalomból doktorátust szerezve, kvalifikációt nyernek az előmenetelre. Így többször megtörtént már, hogy kezdőfizetésű hivatalnok két-három fokozat átugrásával a vonalon, főnöke elé került. Persze, a Máv. a tehetség ilyen érvényülését nem tűrheti.

Tudtul adja tehát az igazgatóság, hogy ezentul csak azokat a diplomákat fogja figyelembe venni, amelyeket az alkalmazottak már szolgálalaba lépésükkor magukkal hoznak. Azt hisszük, ez a rendelkezés semmiképp sem állja meg a helyét.

Mennyi Máv. alkalmazott károsodik, aki évek során hű és hasznos szolgálatot teljesített! A rendeletet csak azokra kellett volna alkalmazni, akik még csak ezután kerülnek a vasúthoz oklevél nélkül, hogy alkalmuk legyen megfontolni, vajjon vállaljanak-e ily kilátások mellett szolgálalot a Máv-nál, — avagy csupán akkor, ha végezték tanulmányaikat. És különben is a felsőbbbség könnyen megoldhatta volna e kérdést. Ha az ilyen elméleti készséggel bíró alkalmazott megkapja a jól megérdemelt kinevezést, egyszerűen át lehet helyezni, s így nem fogja feszélyezni azokat, akiket átugrott a kinevezésben.

Nagyon jól tudjuk, hogy csak rövid idő előtt is sokkalt szembeszökőbb kinevezések voltak a Máv-nál. Az igazgatóság olyan rang- és fizetési osztályba nevezett ki protekciós idegeneket, ahová érdemes régi tisztviselők 15—20 évi megfeszített munka után jutnak. Kortés-szolgálatokat teljesített, vagy előkelő családi összeköttetésű kezdő tisztviselőket 3—4 fizetési fokozat ismételt átugrásával öreg osztályfőnökök fölébe ültettek.

Reméljük, hogy illetékes helyen intékednek majd ennek a lehetetlen rendeletnek visszavonása dolgában.

(=)

Vasárnapi levél.

A hétnek voltak nagy eseményei. Günther miniszter olyan javaslatot nyújtott be, amelynek hatálya Fiumé-a is kiterjed s amely véget vet a személyes foglalásnak és esetleges utcai motozásnak.

Én még soha sem láttam utcai motozást, sem olyat ami kapu alatt történt volna. De el tudom képzelni annak szörnyűsége voltát. A francia forradalom alatt a royalisták nyugodtabban hajthatták fejüket a guillotín alá, mint az a szerencsétlen ember, akit a bírósági kiküldöttek nyakon csipnek és egy kapu alatt a motozás kellemetlen proceduráján keresztül hajszolnak.

Csunya dolog, piszkos eljárás ez, ha mindjárt bíróság is végzi. S hozzá még szörnyen embertelen. Mert ahhoz ugyancsak vas-tag kérgű szív kell, hogy a szegény ember zsebéből az utolsó fillér zsebpénzt is kiemeljék. Ez az eljárás nem áll messze az adósok börtönétől, amit már rég megszüntettek. Az adósságszinálásra az ember a legvégső esetben szánja el magát. Mert hiszen mindenki tudja, hogy mi következik ebből. Annyi azonban tény, hogy az adós jóhiszeműen vásárol hitelbe, jó hiszeműen kér kölcsönt. Mindenben jóhiszeműen jár el s biztosra veszi, hogy ki tudja fizetni az adósságát.

Kivételek nagy számmal vannak. De hát arra való a hitelező, hogy megfontolja: kinek hitelezzen. Az adós sohasem annyira hibás, mint a hitelező, aki sokszor elárasztja kegyével és szivességeivel az üzletfeleit. Azután meg miért éppen Fiume a kivétel. Magyarország más városaiban a régi végrehajtási törvény alapján sem lehet ilyesmit csinálni. Sőt a törvény még a magántisztviselő fizetéséből is le nem foglalhatóan mondott a egy részt. Mert az első dolog a megélhetés. Ha a szegény tisztviselőnek az utolsó garasig lefoglalják a fizetését, miért robotoljon itt. Kint tágasabb, gondolja. S kénytelen elhagyni a várost, kitenni magát állás és foglalkozásnélküliségnek.

Ezért örült mindenki Fiumében Günther miniszter javaslatának s ezért szorult el a lélegzetünk, mikor a javaslat bukásának a híre érkezett hozzánk. Most azonban újra megvígaszthatunk. A javaslatot — ha igaz — még szünet előtt akarják keresztülhajszolni.

Kész bohózat ez, amire mi magyarzatot nem tudunk.

— C'est la politique . . .

Az állomás közelében megtámadtak egy rendőrt. A merénylőt elfogták. A dologban semmi különösöt nem látunk, ha mélyebben bele nem pillantanánk a rendőri szervezetbe. Az esetet érthetővé teszi az a sajnálatos körülmény, hogy itt a rendőrnek nincs tekintélye.

— Miért?

Másutt az uristen után a rendőr következik. Rettog tőle a gonosztevő, a bűnös, a tüntető s az okvetetlenkedő ember. Senki sem tudja, honnan ez a végtelen respektus az „András” iránt. Pedig nagyon egyszerűen jut hozzá. Szigorú a mérsékletesség végső határáig. Jóságos, amikor valakinek ügyes-bajos dolga van vele és nem komázik, nem barrátkozis a szolgálalban. A modern rendőrnek ilyennek kell lennie s most, hogy a rendőrség újjászervezéséről van szó, jó volna olyan szolgálalati pragmatikát készíteni, amelyben mindezt kötelezővé teszik a rend éber őreire. A rendőr

hivatása igen nehéz. Különösen Fiumében sehogyan áll arányban azzal a fizetéssel, amely szolgálata fejében kijár.

A rendőrségi fizetések statisztikája íme a következő:

Főkapitány	2900
Helyettes kapitány	2600
Két felügyelő	1910
Hat alfelügyelő	1430
38 rendőr I. oszt.	1250
38 rendőr II. oszt.	1150
38 rendőr III. oszt.	1050

Ezek az állások azonban soha sincsenek teljesen betöltve, mert a pályázatokon nem igen jelentkeztek új emberek. Nem is kívánhatjuk, hogy 1050 korona dotáció mellett az emberek siessenek olyan állást vállalni, ami felelősséggel jár. Azután meg 87 korona 50 fillérből bajos Fiumében megélni, különösen, ha az embernek családja is van.

Tehát: a rendőrség reformját úgy kell megoldani, hogy pragmatikát szigorítani kell s annak betartása kötelező legyen. A rendőr csak így jut tekintélyhez, ami könnyíti szolgálatát s feltétlenül biztosítja, hogy az utca ura legyen. A fizetésük javítása, úgy tudjuk, már nem sokáig késik. Hátra van tehát még a tisztviselők helyzetének javítása s néhány új állás szervezése. Ezeknek a betöltésénél is óvatosan kell eljárni, nehogy olyan bugris alakok emeljenek a rendőrség tekintélyét, aminő például concipista von Steindl Odone.

Az új városi kórház.

— A rappresentanza ülése. —

A polgármester egy sikeres budapesti látogatás után büszkén jelentett az onorévoiknak, hogy: elvégeztetett. Megvan az új kórház. Ez pedig nagy szó. Hosszu vajadás után tehát mégis a megvalósulás felé közeledik az új városi kórház kérdése. A rappresentanték szinte ujongtak is az örömtől, ami nem is olyan feltűnő dolog. Mert hiszen a régi kórház minden volt, csak hórház nem. Most pedig a magyar kormány jóvoltából Fiumének olyan kórháza lesz, aminőre rég szükség lett volna.

Természetesen tudomásul vétetett.

Ami ezután következett, ha érdekes is, nem bír különös jelentőséggel.

Meichsner városatyja új székhelyet kért a tűzoltók és mentők részére. Pus vízügyben, Diracca pedig a Voloscai ut szabályozásáról beszélt. Corossacz egy új népfürdő létesítése dolgában szólalt fel.

Ezután az új Comunale-bérllet megvitatása következett, de mire a nagy vita hevében szavazásra került volna a dolog, az elnöklő polgármester kénytelen volt konstatálni, hogy az ülés nem határozatképes. Ezzel széjjelment az ülés.

Részletes tudósításunk itt következik:

Vio Ferenc dr. polgármester délután 6 órakor nyitja meg az ülést, amelyen 26 városatyja jelent meg.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a polgármester beszámol a Budapesten a b. ügyminisztériumban folytatott tárgyalásokról, amelyeken a kórházügyet véglegesen sikerült rendezni. A polgármester részletesen ismerteti a megállapodások tartalmát. Az új kórház 3.000.000 koronába fog kerülni. A város bevétele a 20 filléres illetékekből 60.000 koronát tett volna ki, míg az állam e helyett a tőke 4 és fél százalékos kamatozását biztosította a városnak. Az új kórházban 600 ágy fog elférni s a modern higiénia mind a vivmánya.

A rappresentanza a bejelentést tudomásul vette.

Meichsner városatyja javaslatot terjeszt be a mentők és tűzoltók új székhelye dolgában. A javaslatot a rappresentanza egyik legközelebbi ülésén fogják tárgyalni.

Pus városatyja rövid felszólalása után Diracca a Voloscai ut szabályozását sürgeti. Az interpellációra Bescozza városi főmérnök adja meg a feleletet.

Corossacz egy második fürdő létesítéséről szól.

A polgármester válaszában kijelenti, hogy ez nagyon sokba kerülne. Megjegyzi, hogy ez ügyben még a jövő hét folyamán érkekezik lesz a tengerészeti hatóságnál.

Végül az új Comunale-bérllet megvitatása került sorra. Egyes pontoknál élénk vita támadt, amelyben Baccich dr., Stupicich, Dumich, Steinacker és mások vettek részt. A legnagyobb vita a körül folyt, hogy az új belépődíjak tulságosan magasak.

A kérdést szavazásra akarták bocsátani, de ekkor kiderült, hogy a rappresentanza nem határozatképes.

Az elnök erre az ülést este 8 órakor bekezesztette.

UJDONSÁGOK.

— **Hajórajunk gyakorlata.** A nyári hajóraj harminc hajója tegnap hagyta el a pólai kikötőt. A flotta a torpedóhajóraj kíséretében egyenesen Cattaro irányába indult. A dalmát tengerpart mentén végzendő gyakorlatokról valószínűleg június végén, vagy július elején tér vissza ismét Pólába a flotta, a földközi tengeri angol hajóraj ottani látogatása alkalmából. Az „Erzherzog Karl”, az „Erzherzog Maximilian” és az „Erzherzog Friedrich” ugyanazon időtájtban Triesztbe megy.

— **Uj haditengerészeti parancsnokok.** A király *Kunsti* Alajos ellentengernagyot a megerősített hajóraj cirkáló flottájának és *Müller* Frigyes ellentengernagyot, a megerősített hajóraj II. nehéz osztályának parancsnokává nevezte ki, s eddig viselt állásaik alól mindkettőjüket felmentette. *Müller* ellentengernagy ez alkalmából a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta kitüntetésül.

— **Uj fiumeiek.** A városi delegáció tegnapi ülésén a következőket vették fel a fiumei községi illetőségbe: Tosti-Greff Evelin tanító, Porcia Oitone gróf fakereskedő, Rubessa János városi közrendőr, Scarpa Szavér Lajos anyakönyvi hivatali tisztviselő és Storzina Mátyás hajógépész az Adria hajóstársaságnál.

— **Allami tisztviselők kirándulása.** A tengerparti állami tisztviselők egyesülete holnap délután tartja meg már két ízben elhalasztott kirándulását. A kiránduló hajó holnap vasárnap délután 2 órakor indul Chersoba és este tér vissza Fiuméba. Akik jegyeiket még nem váltották meg, az indulás előtt a hajónál is átvehetik.

— **Mascagni nem jön Fiuméba.** Mascagni Pietro a jeles olasz zeneszerző tudvalevően meghívást kapott a fiumei hangverseny-egyesülettől, hogy Fiumében hangversenyt rendezzen. A kiváló mester azonban nem fogadhatta el a meghívást, mert kedden Velencében kell szerepelnie. Mascagnit a hangverseny egyesület nevében Battaglia Ferenc, a városi zenekar karmestere hívta meg Triesztben. Mascagni kijelentette, hogy a legnagyobb kézséggel látogatott volna el Fiuméba, annál is inkább, mivel még sohasem járt itt.

— **A fiumei állami és altiszti szolgák értekezlete.** Az állami altisztek és szolgák országos bizottsága budapesti központi vezetősége felszólítása folytán az e hó 19-én kibocsátott köröző levél értelmében f. hó 21-én vasárnap délután 3 órakor a helybeli kir. törvényszéki palota épülete III. emelet 8. szám alatti helyiségében értekezlet lesz a következő napirenddel. Az állami altisztek és szolgák országos bizottsága által megküldött körlevél és a képviselőházhoz címzett emlékirat ismertetése és az állami altisztek és szolgák helyi bizottsága megalakítása.

— **Mascagni és az ifju olaszok.** Mascagni Pietro, a kiváló olasz zeneszerző, Triesztben a Politeama Rosetti színházban a saját operáját vezényelte. Az első felvonás után nagy babérkoszorút nyújtottak át neki, amelynek olasz nemzetiszintű szalagján ez volt a felírás:

— A nagyrabecsült mesternek — az ifju olaszoktól.

A második felvonásközben azután megjelent a művész ruhájában az ügyeletes rendőr és Mascagni tiltakozása ellenére leszedte a koszorúról a szalagot.

— **Magántisztviselők mozgalma.** A fiumei kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete mozgalmat indított a munkaidőnek a nyári időszakban való egységes megállapítása érdekében. Az egyesület felhívást intézett az összes helybeli cégekhez, hogy a munkaidőt szállítsák le, még pedig oly módon, hogy a folyó hónaptól kezdve szeptember végéig a munkaidő napi nyolc órában állapíttassék meg s a munka délután hat órakor érjen véget. Az emlékirat részletesen indokolja a kereskedelmi és magántisztviselők ezen jogos kívánságát. A nyári hónapokban keztözött fáradsággal jár az irodai teendők végzése s éppen ezért nem zárkozhatik el egy munkaadó

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 hazhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szepítőszerek stb. stb.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdaja.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÓSBORSZESZ,
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

Tavaszi csapolás!

Szt. István védjegyű

Dupla-Malátasör

Az összes duplamalátasörök ősforrása

Naponta friss csapolása

a „Magyar Vendéglő-ben
(Riva Szápáry) a

De La Ville szálló
éttermében,

Cantrida fürdő
nagy vendéglőjében, a

Gambrinus Buffet-ben
(Via del Lido) és a

Grünfeld-féle vendéglőben
a vasúti állomással szemben.

sem a magántisztviselők kivánságának teljesítése elől. Gazdasági berendezkedésünkre mindenestre jellemző, hogy a toll napszámosságainak ilyen kivánsággal kell előhozakodniuk, amikor másutt már rég megtörtént az egységes munkaidő megállapítása.

— **Öngyilkos diák.** Haramia István fiu-me kereskedő fia, aki most végezte Grácban a kereskedelmi akadémia második osztályát, öngyilkosságot követett el. A fiatal ember még e hó 12-én tüntetett el a keresés ellenére is csak szombaton tudtak rátalálni. Hir szerint a diák azért lett öngyilkos, mert egy tanárja üldözte. Holttestét az elmúlt éjjel hozták Fiuméba.

— **Magántisztviselők kirándulása a Brioni szigetekre.** A fiumei kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete július 5-én a Magyar-horvát hajóstársaság „Tatra” gőzösevel kirándulást rendez Brioniba és Pólába. A kirándulás egész napra terjed. Az igazgatóság kéri a tagokat, hogy a kirándulás érdekében kartársaik között kellő propagandát csináljanak.

— **A fiumei magántisztviselők és a vasárnapi munkaszünet.** Annak idején mi is következtetéseket követeltük, hogy a fiumei hivatalok alkalmazottait nem szabad a vasárnapi munkaszünetüktől megfosztani. Ennek érdekében indított akciót a kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete, amelynek most meglett a kívánt eredménye. Az országos szövetség közbenjárásával elérték, hogy a belügyminiszterium a következő elvi jelentőségű határozatot hozta:

„A fiumei rendőrség közegei a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891.XIII. T. C. 6. §-ában meghatározott kihágás tényálladékának megállapítása céljából a kereskedők vagy iparosok üzleti helyiségeiben megjelenhetnek.

A belügyminiszternek a fiumei kormányzóhoz intézett leirata így szól:

A kereskedelemügyi miniszter urhoz, továbbá hozzám intézett felterjesztéseiben felvetett arra a kérdésre nézve, hogy jogosítva vannak-e a fiumei városi rendőrségi közegek a vasárnapi munkaszünetüktől szóló 1891.XIII. t. c. ellen elkövetett kihágások megállapítása céljából a kereskedők illetve iparosok üzleti helyiségeiben megjelenni anélkül, hogy ezen eljárás a bünvádi Perrendtartásról szóló 1896.XXXIII. t. c. azon rendelkezésébe ütköznék, amely szerint házkutatás kizárólag büntetett, vagy nem csupán pénzbüntetéssel büntetendő vétség gyanújának felforgása esetében fogatosítható, az igazságügyminiszter ur meghallgatása után a következőkről értesitem (Címnet):

Addig míg az igazságügyi és belügyi miniszterek az 1897.XXXIV. t. c. 28. §-ában foglalt felhatalmazás értelmében a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási ügyekben a követendő eljárást újabb rendelettel nem szabályozzák, e tekintetben Fiumében jelenleg is az 1880 évi 40,990 B.M. sz. rendelet a magyar igazságszolgáltatás többi területén pedig az 1880. évi augusztus hó 17-én 38,547 szám alatt kelt és az előbbivel megegyező belügyminiszteri rendelet határozatai és intézkedései irányadók. Ezek szerint „elkerülhetetlen szükség esetén” kihágások miatt is „házkutatás és személymotosás” is rendelhető el. (41. §).

Különben a rendőrségi tisztviselő, ki a

vasárnapi munkaszünet megszegésének megállapítása végett a kereskedő vagy iparos üzleti helyiségében megjelenik, nem fogatosít házkutatást. Más a jegyzőkönyv felvétele kihágás elkövetésénél és más a lakás, avagy a ház atkutatása bizonyíték felfedezése vagy a tettes kézrekerítése céljából.

Ennélfogva nem kifogásolható, ha a rendőrség közegei az 1891.XIII. t. c. 6. §-ában meghatározott kihágás tényálladékának megállapítása céljából a kereskedők vagy iparosok üzleti helyiségeiben megjelennek.

E fontos határozat alaposan eloszlalt minden kételyt a rendőrség közbenjárására vonatkozólag és a rendőrség köteletségének teljes erélyvel tett eleget és a törvény ellen vétőket megbírságolta. Az utóbbi napokban a megbírságoit cégek felbbezésénél felmentés is történt, amely ellen az egyesület a miniszteriumhoz tellebbez, fontos elvi kérdéssről lévén szó.

A mondottakból kiviláglik, hogy a vasárnapi munkaszünet immár biztosítva van, és ha vannak olyanok, akiket vasárnap dolgoztatnak, ezt csak maguknak tudhatják be.

IDEGENFORGALOM.

A mi cigány hírünk.

Írta: Zsolt.

Az oláh cigány rablóhístoríák megint alaposan megcsináltak a mi tekintélyünket a külföldön! Eddig is az volt a hírünk, hogy cigányok vagyunk, most azian raadásul még zsványok és rablógyilkosok is vagyunk. Tessék most idegenforgalmat csinálni s a művelt idegeneket Magyarországra csábítani.

Azt hiszik önök talán, hogy ezek jelentéktelen kis dolgok? Nagyon tévednek. Ezek az apró szépségihabok teszik tönkre a hírünket a külföldön.

Egy országra nézve pedig a hire, a renomé-ja nem olyan kis dolog. Ha egy országnak rossz a hire, akkor az koldus marad. Annak az értékpapirait sehol a világon nem veszik meg s annak a földjét kikerüli az idegen ember es az idegen pénz.

Budapesten ontjuk a vezércikkeket, hogy be kell csábítani az idegen tőkét, hogy idngen forgalmat kell csinálni, hogy növelni kell tekintélyünket az értékpapiraink külföldi elhelyezése érdekében; s ime, egy pár tavirat az oláh cigány rablógyilkosságokról leront mindént. Nagyon is közvetlen tapasztalataim vannak. Pár este svájci és francia table d'hote-oknál ékezve, naponta harminc-negyven idegen utazó zagyva karatytyolását hallgatom. Orosz, angol, amerikai, spanyol, afrikai utasok keverednek össze; mindnek csak az a dolga, hogy a pénzt valahol el kölise s mind arról beszél, hogy merre utazik. Egyetlen-egy embert nem találtam, akinek az uti programjában, a körutazási szelvényei között Magyarország előfordult volna.

A világ összes utazási irodái kihagyják Magyarországot. Ez rendszeres üldözés. Egy pétervári orosz családnak egy bécsi iroda állította össze a körutazást, belevette Pörtschachot sőt Cillit (!) is, de egész Magyarországot ki-

VENDEGLŐ a „FEHÉR HATTYUHOZ”

Fiume Via Serpentina 25.

Izletes magyar ételek, mindenkor friss sör s jó borok. Szép tengeri kilátás. Szobák s ágyak kiadók.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb tálalkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambirinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

GRADO TENGERI FÜRDŐ Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással. Villanyvilágítás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.
Goldberger vendéglője - Trieszt.
TRIEZT, Piazza della Borsa 7 I.

A Corso legfrequentáltabb helyén egy előkelő felszerelt üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

hagyta! Egy amerikai kereskedő mutatta a füzeteit, hogy ő ellátogat a mi hazánkba is; megnéztem: Budapest helyett Bukarestbe küldötte a külföldi menetjegyiroda, még pedig nehogy Magyarországot érintse, hanem Konstantinápolyon keresztül.

Kossuth Ferencnek és Szerényinek ez ellen kellene valamit csinálni. A külföldi utazási irodák csinálják az idegenforgalmat. Ezekkel kell valami összeköttetéseket keresni. S az idegen nyelvű, rólunk szóló képes reklámfüzetekkel el kell árasztani ezeket az irodákat, a hoteleket s a fürdő kaszinókat. Szörnyen mérgeztet a dolog, hogy minket oláhnak néznek, hát szóvá tettem a dologt három helyen is, a hol dolgom volt: a párizsi Coochnál, a „Grande Voyage“-irodában s a Palyonnál, így hívják röviden a Párizs—Lyon—Mediterranéevasutársaság igazgatóságát. Hanem a felelet, a mit a panaszomra kaptam, egyhangú volt minden helyen.

Hogyan irányíthatjuk mi saját kienkeinket egy olyan ország felé, amelyben nem állhatunk jól életükért? Viola! Olvassa ön a Matinben a tudósításokat a „pays des zigans“-ból!

Szégyenkezve futottam ki s azóta egy hanggal sem merek tiltakozni, ha „autrichien“-nek mondanak, inkább tartanak osztráknak, mint oláh cigánynak.

Hol van az az Ollendorfi a világon, aki megértesse a franciákkal, hogy kulturállam lehet az az ország, ahol egy tolvaj és rablógyilkos népfajt megtűnnek? Mert az oláh cigánynak ez a jellegzetessége. És ebben igazuk is van a franciáknak. Kulturállam az ilyen fajt a saját területéről — kiirtja.

Hiszen miből áll tulajdonképpen a civilizáció? A civilizáció a nem hajló és nem alkalmas emberfajoknak a kiirtásából!

A legcivilizáltabb nemzetek Európán kívül mind Európában, Afrikában, Ázsiában és Ausztráliában is civilizálatlan és civilizálatlan emberfajokat irtanak ki. És az irtó háboru állandó.

Kétféle cigány van Magyarországon. A magyar cigány, amelyből a genialis cigányzenészek kerülnek ki. Ezt a fajt pártfogolni s nevelni kell! A muzsikos cigány nem hoz szegényt Magyarországra sehol. De hogyha a vándor oláh cigányoktól nem tudják az országot megtisztítani végkép, akkor azt kell mondani, hogy a magyar törvényhozás és közigazgatás urai igazán nem valók egyébre, mint szájhösködésre és hengegésre.

— Seiler és Süss cég hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 20. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Az ülés megnyitása után Hoitsy Pál emelkedik szólásra abból az alkalomból, hogy Madarász József Sárkeresztur országgyűlési képviselője 60 esztendeje képviseli kerületét. Erre nemcsak nálunk, hanem a világ egyetlen parlamentjében sincs példa s aligha van kerület, amelyben, mint ott, választási költségeket ne ismerének. Üdvözlí Madarász Józsefet s kíván neki hosszú jó egészséget.

Riadó éljenzés támadt e beszéd nyomában. A képviselők sorban gratuláltak az agg képviselőnek.

Ezután Günther Antal igazságügyminiszter bejelenti, hogy a múlt évben benyújtott kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot visszavonja s helyébe új javaslatot terjeszt be, amely a régi érvényt meghosszabbítja. Teszi ezt azért, mert az ősszel benyújtandó választási törvényjavaslat tárgyalását nem akarja késleltetni.

Ezután áttértek a napirendre.

Hoffmann Ottó javaslatára megállapítják, hogy a Ház nem határozatképes.

Az elnök erre felfüggeszti az ülést.

Szünet után az elnök konstatálja, hogy a Ház azért nem volt határozatképes, mert a képviselők egy része az igazságügyi bizottság ülésén vett részt. Felszólítja a bizottságot, hogy a jövőben pleuális ülés alatt bizottsági üléseket ne tartanak.

Az ülés folyik.

A paksi választás.

PAKS, jun. 20. Az itteni kerületben ma van a választás Mádi Kovács János függetlenségi és Babocsai Sándor balparti jelölt között. A szavazás rendben folyik. Délután 1 órakor az eredmény a következő:

Mádi Kovács 475

Babocsai 3

Kovács függetlenségi megválasztása biztos.

Elájult a hősegtől.

BUDAPEST, jun. 20. A budavári palotában a nagy hőség következtében összeesett Csermák Dezső testőr. A palotában nagy riadalom támadt, Josefa főherceggasszony sietett először a testőr segítségére, úgy hogy mire a mentők megérkeztek Csermák már magához tért.

A végrehajtási törvény novellája.

BUDAPEST, jun. 20. Az igazságügyi bizottság ma egész délelőt folytatta a végrehajtási novella tárgyalását. Az igazságügyi miniszter még kevesebb módosítást engedett meg mint tegnap. A javaslatot hétfőn beterjesztik a Ház elé.

A katonai fizetések.

BUDAPEST, jun. 20. Félhivataiosan jelentik, hogy a lapoknak az a híre, hogy a katonai fizetésrendezés ügyében végleges döntés történt volna, nem felel meg a valóságnak.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ“

Riva Szápary, a Magyar-Horvát hajóstársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.

KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - - -

- - - beszerzett magyar borok.

Kőbányai márciusi és dupla-

malata sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Üjonnán érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Uraim!

A sztrajk nálunk megszűnt, megadtuk munkásaink összes követeléseit, de nem a rendelők rovására. A régi bevezetett árak nálunk továbbra is megmaradnak.

18 vagy 24 frt.

egy remek szabású uri öltöny vagy felöltő mérték után tiszta gyapju szövettől.

Seiler és Süss

Első fiumei amerikai rendszerű versenyszabóság
Corso a városi torony mellett.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténiént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226. sz.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

A szabad.
KULÓCSAL

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve. Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt. Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdosos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Giard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.

Ez árakban befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérnemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.
Gyermekeknek: " " 4.40 kor., " " 3.40 kor.

Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzáinál és a fürdőpenztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terrasz.

Szobák idegeneknek. — Magasforrasú vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitünő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

ZELENKA (DALMÁCIA)

klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő

a Bocche di Cattarói, montenegrói és albániai kirándulások természetes középpontja, vasuti végállomás és gyorsjárat-állomás (Castelnuovo kikötőből fél órai gyalogut.)

szálloda 38 szobával, 2 villa s nagy park

családi viszonyok miatt szabad kézből eladó.

Bővebbet Zelenika fürdő üzemeltetésénél.

VELENCE - LIDO

PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi penzió a Lidón, csendes fekvésben, gyönyörű kerttel és tágas verandával. Teljesen zanzari mentes.

Kitünő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 líráért.

Május, június és szeptember havában mérsékelt árak valamint szobák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfelé menni).

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 líra.

Az étteremben kitünő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK a Márktér közvetlen közelében teljesen újjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!
GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:
Serantoni és Fratelli Scattola.

ABBAZIA

BRISTOL

szálló, kávéház és étterem

Elsőrendű szálló 120 szobával a fürdő központjában: (a villamos vasut megállóhelyén).

Lift, fürdőszobák, villanyvilágítás.

Mérsékelt szoba- és penzió-árak.

Kitünő magyar konyha.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Magyar személyzet.

Tulajdonos Rudovits Vilmos.

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: Szoboszlai Rudolf.

Lockey

HOFBRÄU SZÁLLODÁJA
ABBAZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

Villamos világítás

Szobák pensioval vagy a nélkül

Polgári árak.

Figyelmes kiszolgálás.

Kitünő magyar konyha.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron és étlap szerint.

Tulajdonos: Leopold Alfréd.

Grand Hotel Zehentner

elsőrangú szálló és penzió

ABBAZIA

szemben a mólóval.

52 szoba. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Villamos világítás. Cukrászda. Klubhelyiség.

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Étterem kilátással a Szt. Márktérre.

Kitünő konyha minden órában.

Procuratie vecchie 105. s.
(a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos
Marco Venier.

Hotel Meublé Jolanda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettek megállóhelye. Gyönyörű kilátással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos
Inganni E.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —
Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.
Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.
Hidegvízgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.
Figyelmes kiszolgálás Mérsékelt árak.

LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido

Hôtel Villa Regina

Julius 1-én megnyílik az új
Excelsior Palace Hotel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta
parkkal, teniszpályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cím: BAGNI LIDO - VENEZIA.

Pálma - Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes uton előállított higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

PÁLMA-HAJVIZ

erősíti a hajszálok gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpa-képződést.

PÁLMA-HAJVIZ

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és annak meglévő színét épségben tartja.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

— Ára K 2.50 —

Viszontelárusítottnak engedmény.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Schlosser penzió

— ABBAZIA —

a Quitta tengeri fürdő fölött, gyönyörű kilátással az egész Quarnerora.

Minden kényelemmel berendezett, családi otthon 30 szobával.

Villanyvilágítás.

Uri lakások konyhával.

Olcsó szobák. Teljes penzió 7.— kor-tól felfelé.

Villamos vasuti összeköttetés minden irányban.

ABBAZIA-VOLOSKA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon közvetlenül a tenger partján, pormentes zajtalan hely, üdülőknek és lábadozóknak igen alkalmas. Remek tengeri fürdő közvetlen közelben. Kitűnő konyha. Penzió 7 koronától feljebb.

Prospektus kívánatra.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

„A Tengerpart“

kiadóhivatala.

Vicolo dell'Ospedale Wurzer ház I. em.

Telefon 229.

A kinek tartós jutányos szobafestő, olajmázoló vagy cimfestő munkára van pontos időben szüksége forduljon

Altberger Ignác

első fiumei magyar szoba- s cimfestőhöz Via Sanità (Adria palota) Telefon 932.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD és olcsón tisztít s javít szakszerűen férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME

Vicolo dell'Ospedale 30 (Hungária szállóval szemben.)

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket Szekulesz Sándor japán és kínai áruház

FIUME, Via Alessandrina I.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22. Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Maluszewszki Szaniszló

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitűnő italok és frissítők. Legfinomabb cukorsütemények.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

—o—

Idegének találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrasay

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

„NARODNI DOM“

Liburnia szálló és penzió

Voloszka Abbazia

Minden kényelemmel berendezett szobák tengeri kilátással, villanyvilágítással stb. Hegyi forrású vízvezeték, fürdők a házban.

A vendéglőben kitűnő konyha s kifogástalan italok.

STRIGA v. DRAGICA

magy. állami nyug. főerdész neje.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok.

Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Ha szereti az egészséget,
használjon kizárólag
aluminium konyhadényeket

tiszta alumíniumfém-ből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Dr. Krisković Vladimir

— fogorvosi műterme —

FIUME.

Via del Porto I. I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák betevésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órákor.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórák.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.